

THE 13 IKARIM

י'ג עקרי אמונה של הרמב"ם

(6) THE THIRD IKAR - G-D IS NOT PHYSICAL

סמנר מדרשת רחל וחייה

1.

והיסוד השלישי - שלילת הגשמות ממנו. והוא, שנה האחד אינו גוף ולא כח של גוף⁸, ולא יארעוהו מארעות הגופות, כמו התנועה והמנוחה, לא בעצם ולא במקרה. ולפיכך שללו ממנו, עליהם השלום, החבור והפרוד, ואמרו⁹: "לא ישיבה ולא עמידה, ולא ערף ולא עפוי", רצונם לומר: לא פרוד, והוא ערף, ולא חבור, לפי שעפוי מאמרו¹⁰: "ועפו בכתף פלשתים", כלומר: ידחפום בכתף, להחזיקם בהם. ואמר הנביא: "ואל מי תדמיון אל" וכי¹¹, "ואל מי תדמיוני ואשנה" וכי¹², ואלו הנה גוף - הנה דומה לגופים. וכל מה שבא בכתבי הקדש מתאירו בתאורי הגופים, כמו ההעתק¹³, והעמידה, והישיבה, והדבור וכיוצא בזה - הכל דרך השאלה, וכמו שאמרו¹⁴: "דברה תורה כלשון בני אדם". וכבר דברו אנשים¹⁵ בזה הענין הרבה. וזה היסוד השלישי, הוא שמורה עליו מאמר¹⁶: "כי לא ראיתם כל תמונה", רצונו לומר: לא השגתם אותו בעל תמונה, לפי שהוא, כמו שאמרנו, אינו גוף ולא כח של גוף.

רמב"ם - הקדמה לפ' חלק, משנה סנהדרין

The third principle: that He has no physicality. This means that the 'Oneness' [in Ikar 2] is not physical and has no physical strength, and is not affected by physical qualities, such as rest or movement, neither in essence nor incidentally. Therefore the Rabbis negated in relation to Him any connectedness or separateness The prophet said (Isaiah 40:18) 'To whom could you compare G-d?'For if He were physical then He would be like any other physical body. All that is written in the holy books regarding physical descriptions of God, such as walking, standing, sitting, speaking etc is allegorical. Thus the Rabbis said, "**The Torah spoke in human language**"; people have already spoken at length on this issue. This is the third principle and is attested to by the verse, "*For you saw no image*" (Devarim 4:15) i.e. you did not comprehend Him as a Being with an image for, as we have mentioned, he is not physical nor has physical strength.

2. יב ויאמר משה אלהי ראה אתה אמר אלי העל את העם הזה ואתה לא הודעתני את אשר תשלח עמי ואתה אמרת ידעתיד בשם וגם מצאת חן בעיני יג ועתה אם נא מצאתי חן בעיניך הודעני נא את דרכיך ואדעך למען אמצא חן בעיניך וראה כי עמך הגוי הזה יד ויאמר פני ילכו והנחתי לך: טו ויאמר אליו אם אין פליד הלכים אל תעלנו מזה: טז ובמה יודע אפוא כי מצאתי חן בעיניך אני ועמך הלוא בלכתך עמנו ונפלינו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה: פ יז ויאמר ה' אל משה גם את הדבר הזה אשר דברת אעשה כי מצאת חן בעיני ואדעך בשם: יח ויאמר הראני נא את כבודך: יט ויאמר אני אעביר כל טובי על פליד וקראתי בשם ה' לפיכך וחתמי את אשר אהו ורחמתי את אשר ארחם: כ ויאמר לא תוכל לראות את פני כי לא יראני האדם וחי: כא ויאמר ה' הנה מקום אתי ונצבת על הצור: כב והיה בעבר כבדי ושמתיד בנקרת הצור ושכתי כפי עליך עד עברי: כג והסרת את כפי וראית את אחרי ופני לא יראו:

שמות לג:ב-כ

3. ויאמר לא תוכל לראות את פני כי לא יראני האדם וחי

שמות לג:ב

Man cannot understand G-d given the finite context of this world

4. והסרת את כפי וראית את אחרי ופני לא יראו

שמות לג:ב

Moshe was given the closest 'view' of G-d - from 'behind'

5. פֶּה אֶל פֶּה אֶדְבָּר בּוֹ וּמִרְאָה וְלֹא בְחֵידוֹת וְתַמְנַת ה' יְבִיט (רש"י - זה מראה אחרים)

במדבר יב"ח

G-d spoke to Moshe 'mouth to mouth' in the most direct relationship possible for man. Even this was deeply limited - see discussion point 8 below

6. מהו זה שביקש משה רבינו להשיג כשאמר הראני נא את כבודך? ביקש לידע אמיתת המצאו של הקדוש ב"ה עד שיהיה ידוע בלבו כמו ידיעת אחד מן האנשים שראה פניו ונחקה צורתו בלבו שנמצא אותו האיש נפרד בדעתו משאר האנשים, כך ביקש משה רבינו להיות מציאות הקב"ה נפרדת בלבו משאר הנמצאים עד שידע אמיתת המצאו כאשר היא, והשיבו ברוך הוא שאין כח בדעת האדם החי שהוא מחובר מגוף ונפש להשיג אמיתת דבר זה על בוריו, והודיעו ברוך הוא מה שלא ידע אדם לפניו ולא ידע לאחריו, עד שהשיג מאמיתת המצאו דבר שנפרד הקב"ה בדעתו משאר הנמצאים, כמו שיפרד אחד מן האנשים שראה אחריו והשיג כל גופו ומלבושו בדעתו משאר גופי האנשים, ועל דבר זה רמז הכתוב ואמר וראית את אחורי ופני לא יראו

רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק א הלכה י

*Moshe requested from G-d at Sinai that He show him His 'Kavod'. The Rambam explains that Moshe was seeking an understanding of G-d in a **specific** sense which would enable him to see G-d as a **separate** entity. He was granted a limited experience, being able to see G-d 'from behind' - i.e. somewhat distinguishable but not clear*

7. אם כן מהו זה שכתוב בתורה ותחת רגליו, כתובים באצבע אלהים, יד ה', עיני ה', אזני ה', וכיוצא בדברים האלו, הכל לפי דעתן של בני אדם הוא שאין מכירין אלא הגופות ודברה תורה כלשון בני אדם, והכל כנויים הן, שנאמר אם שנותי ברק חרבי, וכי חרב יש לו ובחרב הוא הורג אלא משל והכל משל. ראייה לדבר שנביא אחד אומר שראה הקב"ה לבושיה כתלג חיור, ואחד ראהו חמוץ בגדים מבצרה, משה רבינו עצמו ראהו על הים כגבור עושה מלחמה, ובסיני כשליח צבור עטוף, לומר שאין לו דמות וצורה אלא הכל במראה הנבואה ובמחזה, ואמתת הדבר אין דעתו של אדם מבין ולא יכולה להשיג ולחקר, וזה שאמר הכתוב החקר אלוה תמצא אם עד תכלית שדי תמצא.

רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק א הלכה ט

G-d 'appears' to prophets in different ways - each grasping a little of the different manifestations of G-d in the universe

8. How great then must be the offence of someone who has the wrong opinion of G-d Himself and believes Him to be different from what He truly is i.e. that He is corporeal.... Such a person is undoubtedly worse than someone who worships idols in the belief that they, as agents, can do good or evil

Guide to the Perplexed 1:36

Why is corporealism worse than idolatry? How does avoda zara work - does it misunderstand G-d or connection with G-d?

9. והאומר שיש שם רבון אחד אלא שהוא גוף ובעל תמונה. א"א ולמה קרא לזה מין וכמה גדולים וטובים ממנו הלכו זו המחשבה לפי מה שראו צמקראות ויותר ממה שראו צדצרי האגדות המשצשות את הדעות

השגת הראב"ד הלכות תשובה פרק ג הל' ז

The Rambam writes that someone who believes that G-d has physical existence is a heretic. The Ra'avad objects - such a person is not a heretic, even though they are mistaken. The belief in the corporeality of G-d was widespread before the time of Rambam, especially amongst the simple people. The view of the Ra'avad (and others after him such as the Sefer Haikarim) is that such people are not heretics, even though they are mistaken

10. אני מאמין באמונה שלמה, שהבורא יתברך שמו הוא אינו גוף. ולא ישיגוהו משיגי הגוף. ואין לו שום דמיון כלל

אני מאמין ג'

I believe with perfect faith that **G-d does not have a body**. Physical concepts do not apply to Him. There is nothing whatsoever that resembles Him at all

11. אין לו דמות הגוף ואינו גוף, לא נֶעְרֹךְ אֵלָיו קִדְשָׁתוּ

יגדל

In Yigdal we see that G-d's incorporeality is linked with the concept of Him having the ultimate 'Kedusha'

Points for Discussion

1. Is this principle so different to ikar 2 - the Unity of G-d. Why do you think the Rambam wanted to include it as a separate ikar?
2. How do you understand the Torah's statement that Man was created in the image of G-d
3. Why do you think that the Torah uses common language and describes G-d in human terms. How else might this impact on how the Torah uses words in other contexts.
4. What else in our lives is non-physical? How do we relate to it?
5. Could Christianity accept this principle?
6. What do we mean when we say G-d is 'Holy' - קדוש. Why does Yigdal bring this idea for this ikar?
7. Why do we refer to G-d as 'He' and not 'She' or 'It'?
8. What is communication "mouth to mouth". What does that suggest about the nature of G-d's speech to Moshe. Shouldn't it be "mouth to ear". When you 'speak' into someone's mouth, how much of you do they see? experience?
9. Is it possible for G-d to do the impossible? If not, does that limit G-d? In the classic formulation - can G-d make a rock that he cannot lift? If so, He is limited. If not, He is limited.